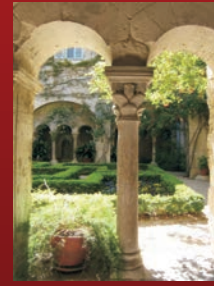

JAKUB WRÓBEL

KIERUUNEK

DESTINATION PROVENCE

PROWANSJA

Marsylia	6
Awinion	12
L'Isle le Sorgue	16
Gordes	19
Fontaine de Vaclouse	21
Glanum	22
Saint-Rémy-de-Provence	24
Arles	27
Orange	31
Tarascon	32
Pont du Gard	36
Nimes	38
Opactwo Senanque	40
Aigues-Mortes	41
Fontvieille	43
Châteauneuf-du-Pape	44
Saintes-Maries-de-la-Mer	45
Camargue	46
Roussillon	48
Baux-de-Provence	50
Opactwo Saint-Romain	53
Sisteron	56
Monako	59
Cannes	61
Port Grimaud	62
Saint-Tropez	63
Tulon	64

ZARYS HISTORII PROWANSJI / OUTLINE OF THE HISTORY OF PROVENCE

W czasach antycznych obszar dzisiejszej Prowansji zamieszkiwały ludy celtyckie oraz Grecy. W I wieku przed naszą erą Prowansja została skolonizowana przez Rzymian. Założyli oni szereg miast. Rzymskie pozostałości są najlepiej zachowanymi w Europie poza obszarem Italii. Od 443 roku północną Prowansję najeżdżały plemiona Burgundów. Od VI wieku części terytorium Prowansji znajdowały się w rękach różnych królów frankijskich. Po traktacie w Verdun w 843 roku Prowansja stała się częścią państwa Lotara I. W późniejszych latach Prowansja była częścią Burgundii, w ramach której była hrabstwem. Od roku 1032 Burgundia weszła w skład Świętego Cesarstwa Rzymskiego, a władcy Prowansji nosili tytuły markizów, hrabiów i książąt. W wyniku mariaży dynastycznych, od roku 1112 Prowansja przeszła w ręce dynastii katalońsko-aragońskiej i ścierały się na jej obszarze wpływy francuskie i hiszpańskie. Po śmierci ostatniego władcy w roku 1481 Prowansja została połączona z Francją unią personalną, w tymże niektóre części Prowansji oraz nieliczne enklawy wewnątrz jej terytorium przez długi czas znajdowały się poza panowaniem królów Francji. W latach 1309-1377 Awinion został stolicą apostolską po przeniesieniu się z Rzymu z powodu wojen toczonych na obszarze państwa kościelnego. Z tego też powodu wzrosło znaczenie całego regionu. Wyrastały nowe klasztory, kościoły oraz kaplice, kwitła szkoła malarska. Stolicą Prowansji było Aix-en-Provence, gdzie założono w 1409 roku uniwersytet. Miasto przeżywało największy rozkwit za panowania René II Dobrego. W XVI wieku wojny religijne między katolikami a protestantami przyniosły falę rzezi, niszczenie kościołów i grabienie ich wyposażenia. W Nimes zmasakrowano tysiące protestantów a w 1567 roku zginęło 200 katolików. W ciągu XVII i XVIII wieku wzrosło w Prowansji poczucie odrębności regionalnej oraz własna świadomość narodowa. Posługiwano się dialektem prowansalskim. W roku 1720 wybuchła epidemia dżumy. W 1789 roku rewolucyjnie nastawieni Prowansalczyki licznie pomaszerowali na Paryż. W początkach XIX wieku łagodny klimat przyciągał do Prowansji wielu cudzoziemców. Zjeżdżali się tutaj tłumnie artyści i pisarze. Epoka przemysłowa nie ominęła Prowansji. Powstała tu sieć kolei żelaznych oraz fabryki, zaczęła się rozwijać masowa turystyka. W 1865 roku otwarcie kasyna w Monte Carlo zapoczątkowało wielką karierę tegoż miejsca. Po kryzysie wywołanym przez I wojnę światową nastąpił ponownie okres prosperity. W latach 1942-44 okupacja niemiecka położyła kres bujnemu życiu towarzyskiemu. Miejscowości takie jak Marsylia czy Tulon zostały zniszczone. Obecnie Prowansja jest jednym z najbardziej rozwiniętych części Francji oraz przyciąga rzesze turystów z całego świata.

In ancient times, the area of today's Provence was inhabited by Celtic peoples and Greeks. In the first century BC, Provence was colonized by the Romans. They founded a number of cities. The Roman remains are the best preserved in Europe outside of Italy. From 443, northern Provence was invaded by Burgundian tribes. From the 6th century, parts of the territory of Provence were in the hands of various Frankish kings. After the Treaty of Verdun in 843, Provence became part of the state of Lothair I. In later years, Provence was part of Burgundy, within which it was a county. From 1032 Burgundy became part of Saint's fold. Roman Empire, and the rulers of Provence bore the titles of marquis, counts and princes. As a result of dynamic marriages, from 1112 Provence passed into the hands of the Catalan-Aragonese dynasty, and French and Spanish influences clashed in its area. After the death of the last ruler in 1481, Provence was united with France in a personal union, however some parts of Provence and a few enclaves within its territory were outside the rule of the kings of France for a long time. In the years 1309-1377, Avignon became the apostolic capital after moving from Rome due to the wars fought in the territory of the papal state. For this reason, the importance of the entire region has increased. New monasteries, churches and chapels were built and the painting school flourished. The capital of Provence was Aix-en-Provence, where a university was founded in 1409. The city experienced its greatest prosperity during the reign of René II the Good. In the 16th century, religious wars between Catholics and Protestants brought a wave of destruction of churches and the looting of their furnishings. In Nimes, thousands of Protestants were massacred, and in 1567, 200 Catholics were killed. In the 17th and 18th centuries, the sense of regional independence and national awareness increased in Provence. The Provençal dialect was spoken. In 1720, an epidemic of dauma broke out. In 1789, the revolutionary Provençals marched on Paris. At the beginnings of the 19th century, the mild climate attracted many foreigners to Provence. Artists and writers flocked here. The industrial age did not bypass Provence. A network of railways and factories were established here, and mass tourism began to develop. In 1865, the opening of a casino in Monte Carlo marked the beginning of great career of this place. After the crisis caused by World War I, there was another period of prosperity. In the years 1942-44, the German occupation put an end to the vibrant social life. Towns such as Marseille and Toulon were destroyed. Currently, Provence is one of the most developed parts of France, attracts crowds of tourists from all over the world and is the showcase of France.

Mapa Francji z zaznaczoną Prowansją
Map of the France with marked Provence

Schematyczna mapa
Prowansji z miastami
i miejscami opisanymi
w albumie

Schematic map of
Provence with the cities
and places described
in the album

Marsylia

Marseille

Marseille was founded by Greeks from Phocaea in 600 BC and was called Massalia. It was the first polis city in Western Europe. In 49 BC it was conquered by Julius Ceasar and incorporated into the Roman province of *Galia Narbonensis*. For the next 500 years it was part of the Roman Empire. During the reign of Charlemagne. It was the largest Frankish port. In modern times, it became an important port and base of the French fleet. In 1720, the city was hit by a plague epidemic, which decimated the city's population and caused a decline

Grecki
hoplita

Greek
hoplite

6

Widok na centrum Marsylii ze wzgórza. Z daleka widać Stade Vélodrome - stadion piłkarski Olympique Marsylia. (Po prawej i poniżej) Fragment obwarowań fortu św. Jana strzegącego portu w Marsylii. Port w Marsylii to obecnie port jachtowy

View of the center of Marseille from the hill. From a distance you can see Stade Vélodrome - the football stadium of Olympique Marseille. (On the right and below) Fragment of the fortifications of St. John guarding the port of Marseille. The port of Marseille is currently marina

Marsylia została założona przez Greków z Fokai w 600 roku przez naszą erą i nazywała się Massalia. Była pierwszym miastem polis w zachodniej Europie. W 49 przed naszą erą została zdobyta przez Juliusza Cezara i włączona do rzymskiej prowincji *Galia Narbonensis*. Przez następne 500 lat była częścią cesarstwa rzymskiego. Za panowania Karola Wielkiego była największym frankońskim portem. W czasach nowożytnych stała się ważnym portem i bazą floty francuskiej. W 1720 roku miasto nawiedziła epidemia dżumy, która zdziesiątkowała populację miasta i spowodowała regres

Avinion

Avignon

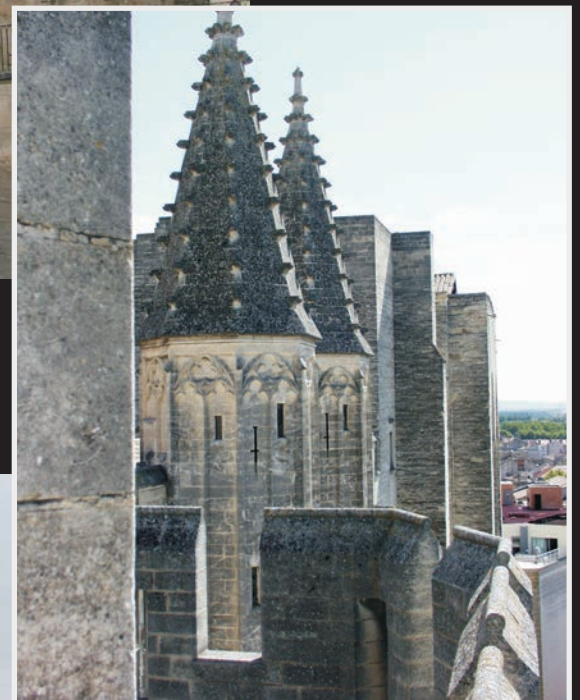

Avinion stał się stolicą świata rzymsko-katolickiego, kiedy papież opuścił nękane wojną Włochy. W latach 1309-1377 niepodzielną władzę sprawowało tutaj siedmiu francuskich papieży. Gdy na papieża wybrano Włocha francuscy kardynałowie podnieśli bunt i wybrali antypapieża, co spowodowało wielką schizmę w kościele zachodnim trwającą do 1403 roku. Dwór był ośrodkiem nauki i sztuki, co wywierało wielki wpływ na cały region

12

Pałac Papieski powstawał przez 20 lat. Obok stoi romańska katedra Notre-Dame-des-Doms. (Poniżej) Most św. Benezeta, rozpoczęty w 1177 roku, bohater pewnej piosenki

Avignon became the capital of the Roman Catholic world when the Pope left war-torn Italy. In the years 1309-1377, seven French popes exercised undivided power here. When an Italian was elected pope, the French cardinals rebelled and elected an antipope, which caused a great schism in the Western church lasting until 1403. The manor was a center of science and art, which had a great influence on the entire region

The Papal Palace was built for 20 years. Next to it stands the Romanesque Notre-Dame-des-Doms cathedral. (Left) St. Benezet Bridge, began in 1177, the hero of a certain song

Glanum

Gajusz Juliusz Cezar, rzymski polityk, wódz, dyktator oraz namiestnik Galii

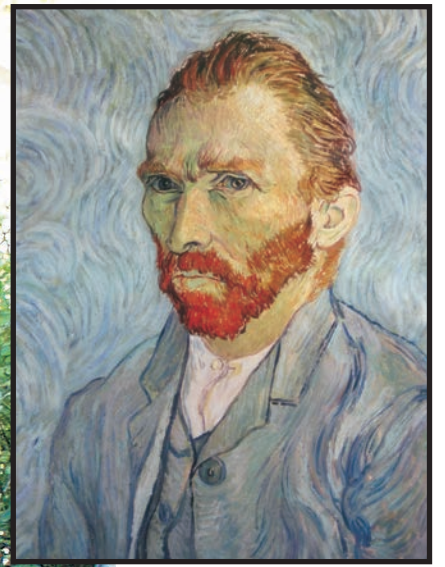
Gaius Julius Ceasar, Roman politician, leader, dictator and governor of Gaul

Glanum było bogatym starożytnym miastem, ulokowane było poniżej wąwozu na zboczach gór Alpilles. Położone było kilometr na wschód od miasta Saint-Rémy-de-Provence. Do zachowanych obiektów należy mauzoleum oraz łuk triumfalny upamiętniający zwycięstwo Juliusza Cezara nad Grekami i Galami w 30 roku przed naszą erą

Glanum was wealthy ancient city, located below a gorge on the slopes of the Alpilles Mountains. Located one kilometer east of the city of Saint-Rémy-de Provence. The preserved objects include a mausoleum and a triumphal arch commemorating Julius Caesar's victory over the Greek and Gauls in 30 BC

Saint-Rémy-de-Provence

Vincent van Gogh
(1853-1890)

24 Klasztor św. Pawła oraz szpital psychiatryczny jest miejscem, w którym przebywał i tworzył Vincent van Gogh od 8 maja 1889 roku do 16 maja 1890. Zafascynowało go tutaj światło, krajobrazy i spokojna atmosfera. To tutaj przez 53 tygodnie powstały 143 obrazy olejne i ponad 100 rysunków

Monastery of St. Paul and the psychiatric hospital is the place where Vincent van Gogh stayed and created from May 8, 1889 to May 16, 1890. He was fascinated by the light, landscapes and peaceful atmosphere. It was here that they were created for 53 weeks 143 oil painting and over 100 drawings

Arles

Reprezentacyjnym placem Arles jest Plac Republiki, gdzie znajduje się obelisk egipski z fontannami w cokole, jedna z nich (po prawej) pochodzi z cyrku rzymskiego po drugiej stronie Rodanu. Za obeliskiem stoi romański kościół St-Trophime z bogato rzeźbionym portalem ze sceną Sądu Ostatecznego, figurami świętych i apostołów (poniżej). Inną budowlą na placu to ratusz miejski

27

Wczesnośredniowieczny mieszkaniec Arles

Early-medieval inhabitant of Arles

The representative square of Arles is the Republic Square, where there is an Egyptian obelisk with fountains in the plinth, one of them (on the left) comes from the Roman circus on the other side of the Rhône. Behind the obelisk stands the Romanesque church of St-Trophime with a richly carved portal with a scene of the Last Judgment, figures of saints and apostles (below). Another building on the square is the city hall

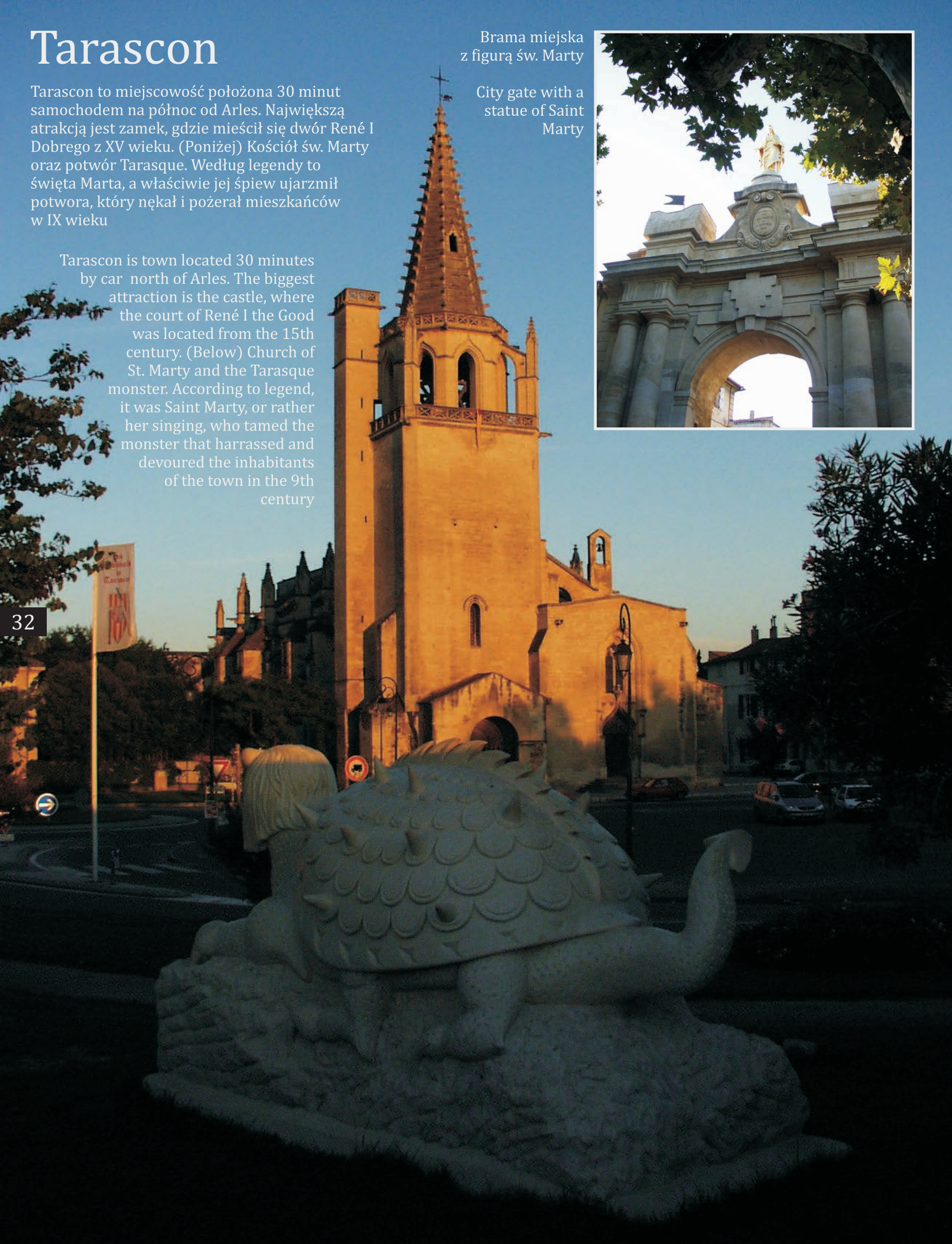
Tarascon

Tarascon to miejscowość położona 30 minut samochodem na północ od Arles. Największą atrakcją jest zamek, gdzie mieścił się dwór René I Dobrego z XV wieku. (Poniżej) Kościół św. Marty oraz potwór Tarasque. Według legendy to święta Marta, a właściwie jej śpiew ujarzmił potwora, który nękał i pożerał mieszkańców w IX wieku

Tarascon is town located 30 minutes by car north of Arles. The biggest attraction is the castle, where the court of René I the Good was located from the 15th century. (Below) Church of St. Marty and the Tarasque monster. According to legend, it was Saint Marty, or rather her singing, who tamed the monster that harrassed and devoured the inhabitants of the town in the 9th century

Brama miejska z figurą św. Marty

City gate with a statue of Saint Marty

Pont du Gard

Most wzniesiony około roku 19 przed naszą erą był częścią akweduktu, który zaopatrywał kolonię rzymską w Nimes w wodę ze źródła w pobliżu Uzès. Mosty, rowy, syfony zaprojektowano tak, aby dostarczały sprawnie 20 milionów litrów wody na 50 km. Most ten jest najbardziej efektowną budowlą całego systemu. W I wieku Nimes zaczął się wyludniać i most okazał się niepotrzebny. W XIX wieku dokonano restauracji budowli

Antyczna mieszkanka
Nimes
An ancient inhabitant
of Nimes

36

The bridge built around 19 BC, was part of an aqueduct that supplied the Roman colony of Nimes with water from a spring near Uzès. Bridges, ditches and siphons were designed to efficiently deliver 20 million liters of water per 50 km. This bridges is the most impressive structure of the entire system. In the 1st century, Nimes began to decline and the bridge turned out to be unnecessary. In the 19th century, the building was restored

Roussillon

Thanks to its deep ochre color, the local stone gives the village a unique color. The town is located about 10 km east of Gordes, in the heart of the Luberon National Park

48

Dzięki głębokiej barwie ochry miejscowy kamień nadaje wiosce niepowtarzalny koloryt. Miasteczko to leży około 10 km na wschód od Gordes, w samym sercu Parku Narodowego Luberon

Widok z lotu ptaka na Park Narodowy Luberon

Aerial view of Luberon National Park

Les Baux-de-Provence

Miasteczko leży na odnodze pasma Les Alpilles, z rozległym widokiem na Camargue. Zamczysko powstało w X wieku. Panowie, którzy tu rządzili, zapoczątkowali tradycje dworów, gdzie trubadurzy śpiewali pieśni miłosne uwodząc szlachetne damy (powyżej po lewej). W ten sposób narodziła się konwencja dwornej miłości rycerskiej i odrębny gatunek literacki. Ruiny zamku leżą na wyniosłym grzbiecie skalnym, a do zamku wiedzie średniowieczna Tour-de-Beau

The town lies on a branch of the Les Alpilles mountain range, with extensive views of the Camargue. The castle was built in the 10th century. The lords who ruled here started the traditions of courts where troubadours sang love songs and seduced noble ladies (above left). This is how the convention of knightly courtly love and a separate literary genre were born. The ruins of the castle lie on a lofty rock bridge, and the medieval Tour-de-Beau leads to the castle

Tulon

Toulon

Oficer Piechoty Morskiej
Marine officer

Tulon leży 50 km na wschód od Marsylii i jest jednym z największych miast we Francji. Posiada jeden z najpiękniejszych i zarazem najważniejszych portów w tym kraju. Na starym mieście warto obejrzeć Muzeum Marynarki Wojennej oraz katedrę Sainte-Marie-de-la-Seds. Znajduje się tutaj też port wojenny. W 1793 roku doszło do oblężenia Tuluonu przez wojska republikańskie przeciwko siłom rojalistycznym wspieranymi przez Brytyjczyków. Odznaczył się tutaj Napoleon Bonaparte. W czasie II wojny światowej 27 listopada 1942 doszło w Tulonie do samozatopienia znacznej części francuskiej floty. Dzieła zniszczenia dopełniły alianckie bombardowania i sabotaż wycofujących się oddziałów niemieckich. (Poniżej po prawej) Wieża Królewska była pierwszym punktem obronnym wzniesionym w Zatoce Tulońskiej. Została postawiona na rozkaz Ludwika XII w 1524 roku

Toulon is located 50 km east of Marseille and is one of the largest cities in France. It has one of the most beautiful and important ports in this country. In the old town, it is worth seeing the Naval Museum and the Sainte-Marie-de-la-Seds Cathedral. There is also a military port here. In 1793, there was a siege of Toulon by Republican troops against royalist forces supported by the British. Napoleon Bonaparte distinguished himself here. During WW II, on November 27, 1942, a significant part of the French fleet sank in Toulon. The destruction was completed by Allied bombing and sabotage by retreating German troops. (Below right). The Royal Tower was the first defensive point constructed in the Gulf of Toulon. It was built on the orders of Louis XII in 1524

64

Album przedstawia najważniejsze miasta i zabytki Prowansji, uważanej za jeden z najładniejszych regionów Europy. Przepiękne krajobrazy, wspaniałe zabytki, kuchnia oraz wino przyciągają rzesze turystów z całego świata. Wielowiekowe tradycje wytworzyły w tym regionie niepowtarzalne cechy jak w żadnym innym rejonie Europy. Avinion, Gordes czy Marsylia uznawane są za cuda architektury. Prowansja pełna jest urokliwych zakątków, nienaruszonych od czasów średniowiecza wsi i małych miasteczek, kreujących niesamowity i niepowtarzalny klimat tego regionu, będącego od czasów celtyckich i rzymskich podwaliną europejskiej cywilizacji i kultury oraz tworzących jej tożsamość.

The album presents the most important cities and monuments of Provence, considered one of the most beautiful regions in Europe. Beautiful landscapes, wonderful monuments, cuisine and wine attract crowds of tourists from all over the world. Centuries of traditions have created unique features in this region unlike any other region in Europe. Avignon, Gordes and Marseille are considered one of the architectural wonders. Provence is full of charming places, villages and small towns untouched since the Middle Ages, creating an amazing and unique atmosphere of this region. Which has been the foundation of European civilization and culture since Celtic and Roman times.

O autorze:
Jakub Wróbel
ur. 2 września 1979
w Warszawie,
absolwent
Państwowej
Szkoły Filmowej
Telewizyjnej
i Teatralnej w Łodzi.
Filmowiec, fotograf,
grafik, z zamiłowaniem
historyk

About author:
Jakub Wróbel
born in September 2,
1979 in Warsaw,
graduate
National Film School
in Lodz in Poland.
Filmmaker, photographer,
graphic designer,
historian by passion

